

MỘT SỐ YÊU CẦU GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG, AN NINH CHO THẾ HỆ TRẺ TRONG SỰ NGHIỆP XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ TỔ QUỐC

Lê Thị Mai Hoa⁺,
Nguyễn Thanh Hà,
Lê Ánh Dương

Ban Tuyên giáo Trung ương
+Tác giả liên hệ • Email: giaoduc.tgtw@gmail.com

Article history

Received: 08/5/2023

Accepted: 31/5/2023

Published: 20/7/2023

Keywords

National, security, education,
country, the youth

ABSTRACT

National defense and security education for the youth, especially students in schools, educational and training institutions of the national education system has been holding a leading position in the development and defense of the Socialist Republic of Vietnam. On the basis of thoroughly grasping the guidelines and policies of the Communist Party and State on defense and security education; assessing the current situation of national defense and security education for the youth, especially students in schools, educational and training institutions of the national education system over the past time as well as relevant issues in the coming time, the study proposes and recommends a number of solutions to promote national defense and security education for the youth to meet the requirements of national defense in the new situation, in order to effectively implement the policy of fundamental and comprehensive renovation of education and training in the spirit of the Resolution of the 13th National Congress of the Communist Party of Vietnam.

1. Mở đầu

Công tác giáo dục quốc phòng và an ninh (QP-AN) cho thế hệ trẻ luôn được Đảng, Nhà nước, các cấp, các ngành, gia đình, nhà trường và toàn xã hội quan tâm. Giáo dục QP-AN có vai trò đặc biệt quan trọng, trực tiếp góp phần hun đúc, bồi đắp truyền thống yêu nước, lòng tự hào, tự tôn dân tộc; hình thành, phát triển phẩm chất và năng lực cho HS, sinh viên (SV) ngay trong môi trường học đường; bảo đảm kết nối chặt chẽ giữa các lớp học, cấp học với nhau và liên thông với chương trình giáo dục; chú trọng giáo dục nhân cách, đạo đức, lối sống, kiến thức pháp luật và ý thức công dân, nâng cao nhận thức, đề cao trách nhiệm, trang bị kiến thức và rèn luyện khả năng thực hiện nhiệm vụ quân sự, QP-AN; góp phần tăng cường tiềm lực quân sự, QP-AN thực hiện nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc. Chính vì vậy, giáo dục QP-AN cho thế hệ trẻ, HS, SV trong các nhà trường, các cơ sở GD-ĐT của hệ thống giáo dục quốc dân ngày càng giữ vị trí quan trọng hàng đầu trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Trên cơ sở quán triệt chủ trương, đường lối của Đảng, Nhà nước về giáo dục QP-AN; đánh giá hiện trạng công tác giáo dục QP-AN cho thế hệ trẻ, HS, SV trong các nhà trường, các cơ sở GD-ĐT của hệ thống giáo dục quốc dân thời gian qua và những vấn đề đặt ra đối với công tác này thời gian tới, chúng tôi đề xuất, khuyến nghị một số giải pháp đẩy mạnh công tác giáo dục QP-AN cho thế hệ trẻ đáp ứng yêu cầu bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, nhằm triển khai hiệu quả chủ trương đổi mới căn bản, toàn diện GD-ĐT theo tinh thần Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng.

2. Kết quả nghiên cứu

2.1. Công tác giáo dục quốc phòng và an ninh cho thế hệ trẻ thời gian qua

2.1.1. Chủ trương của Đảng, Nhà nước về giáo dục quốc phòng và an ninh

Cùng với chăm lo vũ trang toàn dân, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn dành sự quan tâm đặc biệt đến bồi dưỡng lí tưởng cách mạng, xây dựng ý chí, trách nhiệm cho thế hệ trẻ trong đấu tranh giải phóng dân tộc, bảo vệ Tổ quốc. Trong Thư gửi HS nhân ngày khai trường, tháng 9/1945, Người viết: “*Đối riêng với các em lớn, tôi khuyên thêm một điều này: Chúng ta đã đánh đuổi bọn thực dân, chúng ta đã giành được độc lập. Nhưng giặc Pháp còn lăm le quay lại. Chúng ý vào kẻ khác mạnh hơn mà gây sự với ta. Tất nhiên chúng sẽ bị bại, vì tất cả quốc dân ta đoàn kết chặt chẽ và một lòng chiến đấu cho giang sơn Tổ quốc. Phải sẵn sàng mà chống quân giặc cướp nước, đây là bổn phận của mỗi công dân. Các em lớn chưa hẳn đến tuổi phải gánh công việc nặng nhọc ấy, nhưng các em cũng nên, ngoài giờ học ở trường, tham gia vào các Hội cứu quốc để tập luyện thêm cho quen với đời sống chiến sĩ và để giúp đỡ một vài việc nhẹ nhàng trong cuộc phòng thủ đất nước*” (Ban Bí thư Trung ương Đảng, 2011, tr 35). Vận dụng

sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, Đảng ta xác định: trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa, công tác giáo dục, bồi dưỡng kiến thức QP-AN là nhiệm vụ chiến lược, thường xuyên, lâu dài, có ý nghĩa quan trọng; là nhiệm vụ cơ bản của công tác quân sự, quốc phòng, một bộ phận của sự nghiệp GD-ĐT con người mới xã hội chủ nghĩa; trực tiếp góp phần tăng cường tiềm lực quốc phòng bảo đảm cho đất nước có đủ khả năng bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền thống nhất toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện một cách chặt chẽ, thống nhất từ Trung ương đến cơ sở.

Quan triệt quan điểm của Đảng, Nhà nước, Chính phủ về công tác giáo dục QP-AN trong tình hình mới, môn học Giáo dục quốc phòng được chính thức đổi tên thành môn học Giáo dục QP-AN, là môn học chính khóa trong chương trình GD-ĐT từ cấp THPT đến đại học và các trường chính trị, hành chính, đoàn thể với mục tiêu: “*Giáo dục cho công dân kiến thức về QP-AN để phát huy tinh thần yêu nước, truyền thống dựng nước và giữ nước, lòng tự hào, tự tôn dân tộc, nâng cao ý thức trách nhiệm, tự giác thực hiện nhiệm vụ QP-AN, bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa*” (Quốc hội, 2013). Đặc biệt, Nghị quyết Trung ương 8 khóa XI về “*Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới*” nêu rõ: giữ vững và tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, hiệu lực quản lý của Nhà nước đối với sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc, là nhiệm vụ mang tầm chiến lược trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, là nhân tố quyết định sự thành bại của cách mạng Việt Nam (Ban Chấp hành Trung ương, 2013).

2.1.2. Một số kết quả trong công tác giáo dục quốc phòng và an ninh cho thế hệ trẻ thời gian qua

Những năm qua, ngành GD-ĐT đã lãnh đạo, chỉ đạo quán triệt, triển khai và tổ chức thực hiện chủ trương của Đảng, Nhà nước về QP-AN nghiêm túc, bài bản; quyết liệt, thường xuyên đến các Đảng ủy, tổ chức Đảng trực thuộc, tạo sự chuyển biến nhận thức về chính trị, tư tưởng, củng cố niềm tin vào công cuộc đổi mới của đất nước và nâng cao ý thức trách nhiệm về nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, QP-AN của cán bộ, công chức, viên chức, đảng viên, HS, SV không bị kẻ địch dụ dỗ, lôi kéo tham gia các hoạt động gây rối, biểu tình ảnh hưởng tới an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội.

Ngành GD-ĐT đã phối hợp chặt chẽ với Ban Tuyên giáo Trung ương làm tốt công tác tuyên truyền, phổ biến quan điểm, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước về QP-AN trong toàn hệ thống, coi đây là nhiệm vụ chính trị trọng tâm của các cấp ủy đảng, lãnh đạo cơ quan, đơn vị, nhà trường. Hình thức tuyên truyền, phổ biến, giáo dục đa dạng như: Quán triệt học tập nghị quyết, các kết luận của Bộ Chính trị, Ban Chấp hành Trung ương; xây dựng chương trình, kế hoạch hành động triển khai thực hiện; hay qua các cuộc hội nghị giao ban tuyên truyền nhân dịp kỉ niệm các ngày lễ lớn của đất nước: Ngày Quốc khánh 2/9; Ngày Thành lập Đảng 3/2; Ngày Giải phóng miền Nam 30/4; Ngày chiến thắng Điện Biên Phủ 7/5; các ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam, Công an nhân dân...; thông qua phương tiện truyền thông (báo nói, báo viết, báo hình) để tuyên truyền về truyền thống dựng nước và giữ nước, bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội đến các cơ sở GD-ĐT trên toàn quốc. Đồng thời triển khai trên các lĩnh vực công tác gắn với chuyên môn của ngành, đơn vị đảm nhiệm với nhiều biện pháp khả thi gắn nhiệm vụ QP-AN với xây dựng con người Việt Nam ngày càng hoàn thiện về phẩm chất, năng lực đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Ngành GD-ĐT đã thường xuyên đổi mới nội dung, chương trình, phương pháp; đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy và đánh giá kết quả học tập của HS, SV; cập nhật tình hình, cập nhật chủ trương, đường lối, nghị quyết, chiến lược của Đảng, Nhà nước; biên soạn giáo trình, sách giáo khoa đồng bộ, phù hợp với các đối tượng.

Nhiều văn bản quy phạm pháp luật về giáo dục QP-AN được ban hành đã tạo hành lang pháp lí tương đối đầy đủ để triển khai tổ chức hoạt động giáo dục QP-AN cho các cấp học, trình độ đào tạo theo hướng chuẩn hóa, hiện đại hóa. Nghị quyết số 88/2014/QH13 của Quốc hội về đổi mới chương trình, sách giáo khoa giáo dục phổ thông với mục tiêu bảo đảm kết nối chặt chẽ giữa các lớp học, cấp học với nhau và liên thông với chương trình giáo dục mầm non, chương trình giáo dục nghề nghiệp và chương trình giáo dục đại học; *Quyết định số 607/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ* về phê duyệt đề án “Đào tạo GV, giảng viên giáo dục QP-AN cho các trường THPT, trung cấp chuyên nghiệp, trung cấp nghề, cao đẳng nghề và các cơ sở giáo dục đại học đến năm 2020; *Quyết định số 1841/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ* bổ sung quy hoạch hệ thống trung tâm Giáo dục QP-AN thời kì 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050; *Thông tư Liên tịch số 18/2015/TTLT-BGDĐT-BLĐT-BHXH*, quy định tổ chức dạy, học và đánh giá kết quả học tập môn học Giáo dục QP-AN trong các cơ sở giáo dục nghề nghiệp, giáo dục đại học; *Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT* ban hành Chương trình giáo dục phổ thông - Chương trình tổng thể, xác định: Giáo dục QP-AN ở trường THPT là môn học bắt buộc, có mục tiêu bồi dưỡng cho HS những kiến thức, kĩ năng cơ bản về QP-AN để phát huy tinh thần yêu nước, truyền thống dựng nước và giữ nước, nâng cao ý thức, trách nhiệm, tự giác thực hiện nhiệm vụ

QP-AN, bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa; bảo đảm cho HS có những hiểu biết ban đầu về nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân; về truyền thống chống ngoại xâm của dân tộc, lực lượng vũ trang nhân dân và nghệ thuật quân sự Việt Nam; có kiến thức cơ bản, cần thiết về phòng thủ dân sự và kỹ năng quân sự; sẵn sàng thực hiện nghĩa vụ quân sự bảo vệ Tổ quốc; *Thông tư số 46/2020/TT-BGDĐT* ban hành Chương trình môn Giáo dục QP-AN cấp THPT; *Thông tư số 05/2020/TT-BGDĐT* ban hành Chương trình môn Giáo dục QP-AN trong các trường trung cấp sư phạm, cao đẳng sư phạm và cơ sở giáo dục đại học; *Thông tư số 19/2022/TT-BGDĐT* ban hành danh mục thiết bị dạy học tối thiểu môn học Giáo dục QP-AN trong các trường phổ thông nhiều cấp học, trường cao đẳng sư phạm và cơ sở giáo dục đại học...

Thời gian qua, môn học Giáo dục QP-AN đã thực hiện tốt mục tiêu trang bị cho thế hệ trẻ lòng yêu nước, nâng cao nhận thức, xác định rõ hơn nghĩa vụ và trách nhiệm của HS, SV đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, giúp nhân dân có khả năng làm chủ để thực hiện có hiệu quả các nhiệm vụ phát triển KT-XH, củng cố QP-AN của đất nước, góp phần tạo nên sức mạnh to lớn trong sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc, phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc. Năm học 2021-2022 có 3.381.031 HS, SV đã hoàn thành môn Giáo dục QP-AN; trong đó có 2.629.287 HS THPT; 56.930 học viên trung cấp; 214.923 SV cao đẳng; 398.063 SV đại học và 81.828 học viên các trường chính trị (Hội đồng Giáo dục QP-AN Trung ương, 2023). Số đảng viên là HS, SV ngày càng tăng lên, với bản lĩnh chính trị, lí tưởng vững vàng, góp phần củng cố, xây dựng tổ chức Đảng ngành GD-ĐT ngày càng vững mạnh, góp phần GD-ĐT nguồn nhân lực, nhất là nguồn nhân lực chất lượng cao, phục vụ cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Đội ngũ giảng viên, GV được quan tâm đào tạo, tập huấn, bồi dưỡng từng bước chuẩn hóa theo quy định. Cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ dạy học QP-AN cho HS, SV được quan tâm, đầu tư.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, công tác giáo dục QP-AN cho thế hệ trẻ, HS, SV còn một số bất cập nhất định. Trong quá trình tổ chức thực hiện, việc quán triệt, tổ chức, triển khai thực hiện có lúc, có nơi hiệu quả chưa cao, nhất là biên giới, hải đảo, miền núi, vùng sâu, vùng xa còn gặp nhiều khó khăn.

Nhận thức của một bộ phận cán bộ, lãnh đạo quản lí các cấp, đội ngũ GV, giảng viên và nhiều cơ sở GD-ĐT về giáo dục QP-AN chưa đầy đủ và toàn diện, chưa coi trọng công tác giáo dục QP-AN. Ý thức, trách nhiệm của một bộ phận thanh thiếu niên, HS, SV có biểu hiện suy thoái, lệch lạc về phẩm chất đạo đức, lối sống trong học tập, tu dưỡng, rèn luyện kỹ năng quân sự, an ninh đối với nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc; chưa chú trọng hoàn thiện kỹ năng sống của bản thân. Tình trạng HS, SV thiếu trung thực, thiếu trách nhiệm với bản thân, gia đình, nhà trường và vi phạm pháp luật, đáng ngại nhất là tình trạng bạo lực học đường vẫn diễn ra phức tạp tại một số địa phương; hiện tượng HS, SV thờ ơ, vô cảm, thấy đúng không dám bảo vệ, thấy sai trái, tiêu cực không dám đấu tranh, không can ngăn... vẫn chưa được giải quyết dứt điểm.

Công tác quản lí nhà nước về giáo dục QP-AN ở một số bộ, ngành và địa phương chưa được phát huy đầy đủ, còn hình thức; chưa gắn chặt chẽ giữa đổi mới giáo dục QP-AN với đổi mới căn bản, toàn diện GD-ĐT. Chương trình, nội dung, biện pháp giáo dục, bồi dưỡng có mặt chưa theo kịp sự phát triển của tình hình thế giới, khu vực và thực tiễn đất nước. Một số cơ sở GD-ĐT chấp hành chưa nghiêm quy định về liên kết giáo dục QP-AN, chưa bảo đảm đầy đủ cơ sở vật chất, thao trường, bãi tập, thiết bị dạy học, mô hình học cụ phục vụ môn học theo quy định để rèn luyện theo nếp sống quân đội và môi trường quân sự; chất lượng dạy và học môn Giáo dục QP-AN ở một số trung tâm, cơ sở GD-ĐT chưa cao. Công tác xây dựng, nâng cao chất lượng đội ngũ GV, giảng viên, CBQL giáo dục QP-AN còn hạn chế nhất định, thiếu về số lượng, chất lượng có mặt chưa đáp ứng yêu cầu đề ra về chất lượng.

2.2. Một số nhiệm vụ đẩy mạnh công tác giáo dục quốc phòng và an ninh cho thế hệ trẻ đáp ứng yêu cầu bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới

Hiện nay và trong những năm tới, trước những diễn biến phức tạp, khó dự báo của tình hình thế giới, khu vực; các thế lực thù địch đẩy mạnh chống phá bằng âm mưu, hoạt động “diễn biến hòa bình”, thúc đẩy “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ, hòng tạo cơ can thiệp từ bên ngoài; những thách thức an ninh truyền thống và phi truyền thống ngày càng gia tăng, diễn biến phức tạp. Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đã và đang tác động mạnh mẽ, đa chiều tới mọi lĩnh vực như kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, môi trường, QP-AN, đối ngoại... với các cấp độ từ toàn cầu đến châu lục, khu vực và trong từng quốc gia. Trong lĩnh vực quân sự, nhiều thành tựu nghiên cứu khoa học, phát triển công nghệ đã được đưa vào ứng dụng rộng rãi. Chiến tranh trong tương lai, tác chiến điện tử sẽ trở thành một phương thức tác chiến chủ yếu, đòi hỏi phải có năng lực xử lí tình huống trong môi trường không gian mạng thường xuyên biến động theo diễn biến thực tiễn. Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đã và đang tác động to lớn, toàn diện tới phương thức chỉ huy điều hành tác chiến và tác chiến trực tiếp trên chiến trường; đồng thời làm thay đổi nội dung, phương pháp, phương tiện và hình thức tổ chức huấn luyện, giáo dục QP-AN trong các cơ sở GD-ĐT.

Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng khẳng định: “Tăng cường giáo dục thế hệ trẻ về lí tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa, nâng cao lòng yêu nước, tự hào dân tộc, nuôi dưỡng ước mơ, hoài bão, khát vọng vươn lên; nêu cao tinh thần trách nhiệm với đất nước”; “Thực hiện tốt công tác giáo dục QP-AN, nâng cao nhận thức trách nhiệm, hành động của toàn dân đối với nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, củng cố QP-AN”; “Đổi mới và nâng cao chất lượng, hiệu quả giáo dục, bồi dưỡng kiến thức QP-AN cho cán bộ, công chức, viên chức và cho toàn dân, bảo đảm phù hợp với từng đối tượng”; “Đổi mới căn bản, toàn diện GD-ĐT, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, phát triển con người toàn diện, có sức khỏe, năng lực trình độ, có ý thức, trách nhiệm cao đối với bản thân, gia đình, xã hội... khơi dậy khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, đáp ứng những yêu cầu mới của phát triển KT-XH, khoa học và công nghệ, thích ứng với cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư”. Quan điểm này đã khẳng định vị trí, vai trò của thế hệ trẻ, HS, SV với tư cách là chủ nhân tương lai, lực lượng nòng cốt giữ vai trò quan trọng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ đất nước. Theo đó, đang đặt ra yêu cầu, đòi hỏi ngày càng cao đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới nói chung và công tác giáo dục QP-AN nhằm giáo dục lòng yêu nước, yêu chủ nghĩa xã hội, niềm tự hào và tự tôn đối với truyền thống của dân tộc cho thế hệ trẻ, HS, SV - những chủ nhân tương lai của đất nước, góp phần nâng cao chất lượng GD-ĐT, xây dựng tiềm lực chính trị tinh thần của nền quốc phòng toàn dân, xây dựng “thế trận lòng dân” ngày càng vững mạnh, đưa những chủ trương, đường lối của Đảng, Nhà nước về quân sự, quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc vào cuộc sống.

2.3. Đề xuất một số nhiệm vụ quan trọng nhằm đẩy mạnh công tác giáo dục quốc phòng và an ninh cho thế hệ trẻ trong thời gian tới

Sau đây, chúng tôi đề xuất một số nhiệm vụ quan trọng đẩy mạnh công tác giáo dục QP-AN cho thế hệ trẻ, HS, SV nhằm đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới:

Thứ nhất, *nâng cao nhận thức của các cấp ủy, tổ chức Đảng, các cấp, các ngành đối với công tác giáo dục QP-AN.*

Các cấp ủy, tổ chức Đảng, các cấp, các ngành, cơ sở GD-ĐT tiếp tục quán triệt sâu sắc nội dung về quân sự, quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc trong các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, nhất là Văn kiện nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng; Nghị quyết Hội nghị lần thứ tám Ban Chấp hành Trung ương khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện GD-ĐT; Luật Giáo dục QP-AN và các văn bản quy phạm pháp luật về QP-AN.

Đẩy mạnh các hoạt động tuyên truyền đối với thế hệ trẻ, HS, SV về nhiệm vụ chiến lược của cách mạng Việt Nam là xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; về ý nghĩa, tầm quan trọng của công tác giáo dục QP-AN trong tình hình mới. Huy động sự vào cuộc của các tổ chức, các lực lượng và cả hệ thống chính trị triển khai có hiệu quả công tác giáo dục QP-AN trong hệ thống giáo dục quốc dân. Coi trọng và phát huy vai trò của người đứng đầu cơ quan, tổ chức trong đơn đốc triển khai, kiểm tra, sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm, tạo nên sự thống nhất, đồng thuận triển khai thực hiện nhiệm vụ giáo dục QP-AN đáp ứng yêu cầu bảo vệ Tổ quốc hiện nay.

Thứ hai, *xây dựng, nâng cao chất lượng đội ngũ GV, giảng viên giáo dục QP-AN bảo đảm đủ số lượng, chất lượng, đạt chuẩn trình độ, đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện GD-ĐT.*

Xây dựng quy hoạch, kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng, chuẩn hóa đội ngũ GV, giảng viên và CBQL giáo dục QP-AN gắn với quy hoạch, kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ nhà giáo và CBQL giáo dục; gắn với nhu cầu, yêu cầu phát triển KT-XH của địa phương, đất nước, hội nhập quốc tế.

Chú trọng đào tạo, đào tạo lại, bồi dưỡng thường xuyên cho đội ngũ GV, giảng viên giáo dục QP-AN và các lực lượng tham gia giáo dục, bồi dưỡng, phổ biến giáo dục QP-AN về năng lực phát triển chương trình, xây dựng chương trình, giáo trình; năng lực nghiên cứu khoa học và phương pháp dạy học hiện đại. Có cơ chế, chính sách sử dụng, đãi ngộ phù hợp để đội ngũ GV, giảng viên giáo dục QP-AN yên tâm công tác, gắn bó với công việc.

Thứ ba, *kết hợp đổi mới giáo dục QP-AN với đổi mới mạnh mẽ các yếu tố cơ bản của GD-ĐT theo hướng coi trọng phát triển phẩm chất, năng lực người học.*

Quán triệt quan điểm, mục tiêu; năm vững chủ trương, đường lối QP-AN của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; tình hình thế giới, khu vực, trong nước và nhiệm vụ, nguyên tắc giáo dục QP-AN, bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

Rà soát, bổ sung nội dung, chương trình, hình thức, phương pháp giáo dục QP-AN cho HS, SV bảo đảm tính thống nhất, cập nhật thông tin, có tính dự báo khoa học, tránh trùng lặp.

Kết hợp chặt chẽ phương pháp dạy học truyền thống với phương pháp dạy học hiện đại, chú trọng phương pháp dạy học tích cực, lấy người học làm trung tâm, phát huy tính năng động, sáng tạo của người học. Coi trọng giáo dục nhân cách, đạo đức, lối sống, tri thức pháp luật và ý thức công dân trong quá trình GD-ĐT cho các đối tượng. Hình

thành và phát triển năng lực tư duy, năng lực tham mưu, đề xuất và khả năng giải quyết các vấn đề về QP-AN để bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa; tránh mơ hồ, mất cảnh giác.

Vận dụng linh hoạt, sáng tạo theo nguyên tắc “*Đi bất biến, ứng vạn biến*” của Chủ tịch Hồ Chí Minh gắn với từng trung tâm, cơ sở GD-ĐT và phù hợp với từng đối tượng GD-ĐT, đáp ứng ngày càng tốt hơn yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc tình hình mới.

Thứ tư, *quan tâm đầu tư kinh phí, sử dụng hiệu quả nguồn lực đầu tư cho GD-ĐT để tăng cường hiện đại hóa cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ dạy học QP-AN.*

Các cấp, các ngành từ trung ương đến địa phương quan tâm, bố trí các nguồn lực, ngân sách hằng năm ưu tiên triển khai các đề án, dự án, chương trình, kế hoạch giáo dục QP-AN để hiện đại hóa cơ sở vật chất, thiết bị giáo dục QP-AN.

Các cơ sở GD-ĐT tập trung nâng cấp, xây dựng các công trình, phòng học chuyên dùng, thao trường, bãi tập, các trang thiết bị, mô hình, học cụ, vũ khí, trang phục... theo yêu cầu của chương trình giáo dục QP-AN. Tăng cường sự phối hợp giữa các cơ sở GD-ĐT với các học viện, nhà trường Quân đội để tận dụng, khai thác, sử dụng hiệu quả cơ sở hạ tầng, vật chất, kĩ thuật phục vụ cho công tác giáo dục QP-AN. Ứng dụng mạnh mẽ tiến bộ của khoa học, công nghệ và chuyển đổi số vào công tác giáo dục QP-AN. Đẩy mạnh sự hợp tác, chia sẻ nguồn tài nguyên dữ liệu, học liệu, giáo trình, sách giáo khoa về giáo dục QP-AN trong cả nước.

Thứ năm, *nâng cao tính tự giác, tích cực, chủ động của mỗi cá nhân người học, người dạy* trong tự học tập, tự nghiên cứu, tự rèn luyện về QP-AN; giáo dục lí tưởng, đạo đức, lối sống; yếu tố quan trọng góp phần hoàn thiện nhân cách, nâng cao nhận thức, ý thức trách nhiệm, tạo dựng con người có khát vọng cống hiến, có tri thức, kĩ năng, năng lực, thực hiện các nhiệm vụ với tinh thần trách nhiệm cao, trở thành những công dân Việt Nam tốt, công dân toàn cầu, đáp ứng mục tiêu giáo dục toàn diện trong bối cảnh hội nhập quốc tế. Tiếp tục thực hiện có hiệu quả nhiệm vụ giáo dục lí tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống, khát vọng cho HS, SV trong chính nhà trường; trong mỗi môn học, trong đó có môn Đạo đức, Giáo dục công dân, Lí luận chính trị và môn Giáo dục QP-AN trong Chương trình giáo dục phổ thông mới. Quyết định số 1895/QĐ-TTg, ngày 11/11/2021 của Thủ tướng Chính phủ ban hành Chương trình “Tăng cường giáo dục lí tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống và khơi dậy khát vọng cống hiến cho thanh niên, thiếu niên, nhi đồng giai đoạn 2021-2030”, đề ra một số chỉ tiêu cụ thể và phấn đấu đến năm 2025 đạt trên 80% thanh niên, HS, SV ở đô thị, hơn 70% thanh niên, HS, SV ở nông thôn, 60% thanh niên, HS, SV ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi, vùng có điều kiện KT-XH đặc biệt khó khăn được tham gia các hoạt động văn hóa, thể dục thể thao, hoạt động sinh hoạt cộng đồng tại nơi học tập, làm việc và cư trú; đến năm 2030 đạt trên 85%, trên 75% và 65% các chỉ tiêu tương ứng. Phấn đấu đến năm 2025 đạt 25% thanh niên HS, SV được ứng dụng, triển khai ý tưởng sáng tạo, công trình nghiên cứu khoa học phục vụ sản xuất và đời sống, 25% công trình khoa học và công nghệ do thanh niên chủ trì, 20% thanh niên làm việc trong các tổ chức khoa học, công nghệ...

3. Kết luận

Sự lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy, tổ chức Đảng là nhân tố cơ bản, quyết định đến chất lượng công tác giáo dục QP-AN nói chung và với thế hệ trẻ nói riêng. Trước tác động của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và trong xu thế đổi mới GD-ĐT hiện nay nhiệm vụ đẩy mạnh công tác giáo dục QP-AN đáp ứng yêu cầu bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới là yêu cầu khách quan, là nhiệm vụ chiến lược lâu dài của Đảng, Nhà nước ta; là trách nhiệm của hệ thống chính trị và toàn dân, trong đó vai trò của ngành GD-ĐT rất quan trọng.

Để thực hiện được mục tiêu đó, yêu cầu công tác giáo dục QP-AN cần được ngành GD-ĐT quán triệt sâu sắc, nhận thức đầy đủ, toàn diện về mục tiêu, nhiệm vụ, phương châm và phương thức bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, từ đó hiện thực hóa những quan điểm, tư duy, đẩy mạnh công tác giáo dục QP-AN đáp ứng yêu cầu bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa; đồng thời triển khai có hiệu quả chủ trương đổi mới căn bản, toàn diện GD-ĐT, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giáo dục QP-AN cho thế hệ trẻ, HS, SV, góp phần thực hiện tốt Nghị quyết số 29-NQ/TW; Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng và thực hiện thắng lợi nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong bối cảnh hiện nay.

Tài liệu tham khảo

- Ban Bí thư Trung ương Đảng (2011). *Hồ Chí Minh toàn tập* (tập 4). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- Ban Chấp hành Trung ương (2007). *Chỉ thị số 12-CT/TW ngày 03/5/2007 của Bộ Chính trị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục quốc phòng và an ninh trong tình hình mới*.
- Ban Chấp hành Trung ương (2013a). *Nghị quyết số 28-NQ/TW, ngày 25/10/2013 về “Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới”*.

- Ban Chấp hành Trung ương (2013b). *Nghị quyết số 29-NQ/TW, ngày 04/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa, trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa.*
- Bộ GD-ĐT (2018). *Chương trình giáo dục phổ thông - Chương trình tổng thể* (ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT, ngày 26/12/2018 của Bộ GD-ĐT).
- Bộ GD-ĐT (2020a). *Thông tư số 05/2020/TT-BGDĐT, ngày 18/3/2020 ban hành Chương trình môn Giáo dục quốc phòng và an ninh trong các trường trung cấp sư phạm, cao đẳng sư phạm và cơ sở giáo dục đại học.*
- Bộ GD-ĐT (2020b). *Thông tư số 46/2020/TT-BGDĐT, ngày 24/11/2020 ban hành Chương trình môn Giáo dục quốc phòng và an ninh cấp trung học phổ thông.*
- Bộ GD-ĐT (2022). *Thông tư số 19/2022/TT-BGDĐT, ngày 22/12/2022 ban hành danh mục thiết bị dạy học tối thiểu môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh trong các trường phổ thông nhiều cấp học, trường cao đẳng sư phạm và cơ sở giáo dục đại học.*
- Bộ GD-ĐT, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội (2015). *Thông tư liên tịch số 18/2015/TTLT-BGDĐT-BLĐTBXH ngày 08/9/2015 Quy định tổ chức dạy, học và đánh giá kết quả học tập môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh trong các cơ sở giáo dục nghề nghiệp, giáo dục đại học*
- Chính phủ (2007). *Nghị định số 116/2007/NĐ-CP ngày 10/7/2007 về giáo dục quốc phòng và an ninh.*
- Chính phủ (2020). *Nghị định số 139/2020/NĐ-CP, ngày 27/11/2020 về sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 13/2014/NĐ-CP quy định chi tiết và biện pháp thi hành Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh.*
- Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII (tập 1).* NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- Hội đồng Giáo dục quốc phòng và an ninh Trung ương (2023). *Báo cáo số 06/BC-HĐGDQP&ANTW ngày 21/02/2023 về Kết quả công tác giáo dục quốc phòng an ninh năm 2022 và phương hướng, nhiệm vụ giáo dục quốc phòng - an ninh năm 2023.*
- Quốc hội (2013). *Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh.* Luật số 30/2013/QH13, ban hành ngày 19/6/2013.
- Quốc hội (2018). *Luật Quốc phòng.* Luật số 22/2018/QH14, ban hành ngày 08/6/2018.
- Quốc hội (2019). *Luật Giáo dục.* Luật số 43/2019/QH14, ban hành ngày 14/6/2019.
- Thủ tướng Chính phủ (2021). *Quyết định số 1895/QĐ-TTg, ngày 11/11/2021 ban hành Chương trình “Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống và khơi dậy khát vọng cống hiến cho thanh niên, thiếu niên, nhi đồng giai đoạn 2021-2030”.*